

Oponentský posudek na diplomovou práci Kateřiny Klímkové „Narativní tendence v současném výtvarném umění“

Autorka si vybrala v současné době „věčných návratů“ téma opět navýsost aktuální a inteligentně ho zúžila podtitulem „umělecká scéna ovlivněná nebo inspirovaná komiksem s důrazem na české výtvarné umění“, aby se mohla věnovat svému hlavnímu zájmu, a to žánru komiksu. Učitelky mohou milovat bez zábrán komiks a sendviče současného umění, okořeněné vyprávěním. Láska k narativu v naší kultuře existuje, neboť je láskou k naší základní kulturní existenci.

Prolínání narativity, resp. komiksů do umělecké tvorby mapuje diplomantka z **několika hledisek**. Předně prostudovala širší působení základních textů o fenoménu postmoderny, které ovlivnily kontext uměnovědných diskursů od 70. let. Mám na mysli především proslulé Lyotardovy práce, o kterých studenti rádi hovoří, aniž by je četli. U Kateřiny Klímkové se nemusíme obávat opakování známých interpretací i desinterpretací: analýza a vlastní kritické čtení těchto textů tvoří úvodní kapitolu a zároveň naznačují hlavní linii uvažování o potřebě narativity v životě současného člověka. Kateřina nepléduje za návrat „velkých narativů“ a jejich mytologizující a legitimizující funkce, ale za návrat a důraz na obsahovou autenticitu nových, silných příběhů, které se vyskytují ve veřejném prostoru jen vzácně. Již zde, v této kapitole, můžeme tušit, že autorka, díky své znalosti a kritické reflexi narativních postupů v komiksu a v přidružených žánrech, odchází k jasnému názoru na úlohu a funkce populární kultury a kultury „vysoké“, včetně jejich čilých vztahů a vzájemných apropriací.

Také „ecovské“ odbočky k sémiotice komiksového žánru, „flusserovské a mc donaldovské“ reflexe hierarchizovaných kulturních prostorů a důraz na současné kulturologické úhly pohledu jsou důkazem o schopnosti diplomantky orientovat se v odborné literatuře a vytvořit odpovídající výkladové rámce. Tato částí textu jsou zakončeny informací o historickém vývoji žánru komiksu u nás (s reflexí zahraničí) a přehledovým seznamem jmen i obrazových ukázek z české scény. Následuje velice cenný soubor rozhovorů s tvůrci, kteří se žánru věnují aktuálně. Tyto rozhovory ukazují autorčinu znalost věci a schopnost klást otázky, které mají smysl.

Další částí práce jsou **vlastní artefakty**. Autorka představuje 3 originální deníky a reflektuje okolnosti a důvody jejich vzniku. K nim se pojí vlastní krátký film o roztomile zlomyslném Mumínkovi (alespoň tak na mě působí animovaný Mumínek, který pokousal Marušku), jež vtipně „dekonstruuje“ kouzlo oblíbených dětských postaviček. Tato prezentace dokonale zúročuje autorčin semestrální pobyt na universitě v Rovaniemi. Od této „hmotné“ prezentace autorčina myšlení se lehce a logicky přenášíme k **didaktickému projektu**, jež organicky prorůstá celou předloženou prací. Na něm oceňuji, že konečně pojmenovává odborně to, co se kdysi skrývalo jako tajná touha učitelek ve výtvarných hodinách pod cudným názvem „výtvarné vyprávění“ a nemohlo být zjeveno jako „láska ke komiksu“. Od lásky k dobrému pedagogickému modelu je však daleko bez základních kompetencí – znalosti obsahu a didaktické znalosti obsahu. Kateřina je tvůrčí učitelkou a je schopna předložit profesionální didaktické zpracování oblasti, která okupuje značnou část teoretického oborového myšlení, ale uskutečněných a dokumentovaných pedagogických projektů je poskrovnu.

Doporučuji část diplomové práce s příslušnými modely edukace, s vazbami na vizuální a kulturní gramotnosti, uveřejnit v časopisu Výtvarná výchova. Práci hodnotím jako výbornou. **Otázka k obhajobě:** Vydefinujte otázky nebo vyčleňte témata, v jejichž zkoumání by se dalo či mělo pokračovat.

Praha, 9. 5. 2007